

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Petry Venclové, Ph.D. a JUDr. Aleše Korejtky v právní věci

žalobkyně: **Z. M.**

zastoupená Z. J. obecnou zmocněnkyní

proti

žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí, IČ 00551023
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2021, č. j. X

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 18. 6. 2021, č. j.

X, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalovaného uvedeným ve výroku tohoto rozsudku bylo podle ust. § 28 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“) a podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí Úřadu práce ČR –

krajské pobočky v Pardubicích (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 19. 1. 2021 č. j. X a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Správní orgán I. stupně žalobkyni zamítl návrh na změnu výše příspěvku na péči a ponechal ho nadále v původní výši 4 400 Kč měsíčně, neboť žalobkyni považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni (středně těžká závislost) podle ust. § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách. Podle žalovaného rozhodnutí žalobkyně potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc v celkem 6 oblastech základních životních potřeb posuzovaných podle ust. § 9 zákona o sociálních službách. Konkrétně se jedná o mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost.

2. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podanou podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/020000020 OSb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobkyně má za to, že je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve IV. stupni (úplná závislost) podle ust. § 8 odst. 2 písm. d) zákona o sociálních službách, neboť není schopna zvládat devět základních životních potřeb. Kromě oblastí přiznaných žalovaným rozhodnutím žalobkyně nezvládá rovněž základní životní potřebu orientace, stravování a výkon fyziologické potřeby. Žalobkyně má problém poznávat a rozeznávat sluchem. Z lékařské zprávy MUDr. J. S. ze dne 3. 11. 2017 je stav žalobkyně zhodnocen jako středně těžká sluchová porucha s tím předpokladem, že bude docházet k postupnému zhoršování sluchu. Pokud jde o stravování, žalobkyně je diabetička a má problém dodržovat stanovený dietní režim a konzumovat stravu v obvyklém denním režimu. Dlouhodobě trpí nechutenstvím a nepřijímání stravy vede ke zhoršení jejího zdravotního stavu. Závěry plynoucí z posudku posudkové komise MPSV (dále jen „PK MPSV“) ze dne 25. 3. 2021 se omezily na pouhé strohé konstatování, že žalobkyně má zachované dostatečné duševní schopnosti a zrakové schopnosti, je schopna samostatně přejít po místnosti a má zachovanou hybnost horních končetin. Tento závěr je ale v rozporu s písm. d) přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“). Konzumace stravy v obvyklém režimu a dodržování stanoveného dietního režimu nebylo žalovaným zohledněno. K výkonu fyziologické potřeby žalobkyně uvedla, že je inkontinentní ve III. stupni a z tohoto důvodu není schopna včas používat WC. Navíc se bez pomoci druhé osoby na WC ani nedostane, protože není schopna se sama u lůžka postavit.
3. Žalobkyně dále uvedla, že předchozím rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 5. 2018 č. j. X jí bylo uznáno nezvládání základní životní potřeby stravování. S nynějšími závěry žalovaného se žalobkyně nemůže ztotožnit, neboť se její zdravotní stav vzhledem k jejímu vysokému věku neustále zhoršuje a není jí tedy jasné, na základě čeho jí nyní stravování nebylo uznáno. Protože žalovaný nedostatečně a nepřesně zjistil skutkový stav věci a navíc v rozporu s předchozím rozhodnutím, žalobkyně navrhla, aby soud žalované rozhodnutí zrušil.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
5. Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 15. 5. 2018 č. j. X, které předložila žalobkyně, soud zjistil, že byl žalobkyni zvýšen příspěvek na péči z částky 880 Kč měsíčně na částku 4 400 Kč měsíčně. Podle tohoto rozhodnutí žalobkyně nezvládala následující základní životní potřeby – mobilitu, stravování, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní

aktivity a péči o domácnost. Závislost žalobkyně na péči jiné osoby tak odpovídala II. stupni závislosti s tím, že v uvedeném rozhodnutí je výslovně uvedena doba platnosti posouzení „trvale“.

6. Dále soud zjistil z obsahu správního spisu tyto rozhodné skutečnosti. Žalobkyně dne 21. 9. 2020 podala návrh na změnu výše příspěvku na péči. Správní orgán I. stupně žalobkyni návrh zamítl a příspěvek na péči ponechal nadále v původní výši 4 400 Kč měsíčně. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že je žalobkyně osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni (středně těžká závislost) podle ust. § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách. V posouzení stupně závislosti osoby ze dne 15. 12. 2020 vypracovaným posudkovým lékařem OSSZ Pardubice bylo s platností od 21. 9. 2020 stanoveno, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně potřebuje pomoc v celkem 6 oblastech základních životních potřeb. Konkrétně se jednalo o oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost.
7. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 4. 2. 2021 odvolání, ve kterém vyjádřila nesouhlas s neuznáním potřeby pomoci v oblasti orientace, mobility a stravování. Upozornila navíc, že potřeba pomoci v oblasti mobility a stravování jí byla přiznána již v rozhodnutí ze dne 15. 5. 2018 č. j. X. Žalovaný následně požádal v souladu s ust. § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách ve spojení s ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „ZOPSZ“) PK MPSV pracoviště v Hradci Králové o nové posouzení stupně závislosti žalobkyně.
8. PK MPSV, v níž jako odborný lékař zasedal doc. MUDr. L. S., Ph.D., s odborností interního lékařství, na jednání konaném dne 25. 3. 2021 dospěla k názoru, že je žalobkyně osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni (středně těžká závislost) podle ust. § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách. Shodně se správním orgánem I. stupně žalovaný uznal potřebu pomoci v oblasti oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péči o zdraví, osobních aktivitách a péči o domácnost. Rovněž shodně se správním orgánem I. stupně neuznal potřebu pomoci v oblastech stravování, orientace a komunikace. Žalovaný však na rozdíl od správního orgánu I. stupně neuznal základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby. Podle žalovaného je žalobkyně samostatně mobilní v bezbariérovém prostředí, má zachované dostatečné předpoklady se na WC přesunout, má předpoklady provést samostatně očistu a samostatně používat inkontinenční pomůcky. Žalovaný, rovněž odlišně od správního orgánu I. stupně, uznal základní životní potřebu mobility.
9. K neuznání potřeby pomoci v oblasti stravování žalovaný uvedl, že žalobkyně má zachované dostatečné duševní schopnosti a zrakové schopnosti, je schopna samostatně přejít po místnosti, má zachovanou hybnost horních končetin. Tíže zdravotního postižení tedy po funkční stránce neodůvodňuje neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu v rozsahu daném posudkovými kritérii. Schopnost přenášení není součástí hodnocení této základní životní potřeby, hodnotí se schopnost stravu si vybrat, dát na talíř a přesunout či jinak dopravit na místo konzumace. Jde-li o orientaci, žalobkyně má sice v časové a místní orientaci menší nepřesnosti, ale je schopna si je s dopomocí lehko uvědomit a opravit. Pro nedoslýchavost jí byla indikována sluchadla, nicméně podle žalovaného nebylo doloženo funkčně závažné postižení smyslových a duševních schopností, které by odůvodňovalo neschopnost orientovat se v přirozeném sociálním prostředí.

10. Jelikož zmiňovaný posudek PK MPSV představoval nový podklad rozhodnutí pořízený v rámci odvolacího řízení, byla žalobkyni podle ust. § 36 odst. 3 správního řádu poskytnuta možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Tuto možnost využila a zároveň doložila nové lékařské zprávy. PK MPSV tak byla požádána o zpracování doplňujícího posudku. Dne 29. 4. 2021 po vyhodnocení skutečností, které vedly k požadavku na doplnění posudku, PK MPSV neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru ze dne 25. 3. 2021. I po tomto doplňujícím posudku byla žalobkyně znovu využita možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a žalobkyně doložila další lékařské zprávy. PK MPSV dne 26. 5. 2021, tentokrát v jiném složení, rovněž neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru a jeho odůvodnění ze dne 25. 3. 2021 a 29. 4. 2021.
11. I přesto, že správní orgány zhodnotily rozdílně schopnost zvládat základní životní potřeby, shodně posoudily stupeň závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby. Žalovaný napadeným rozhodnutím proto odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.
12. Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách: *Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob.*
13. Ust. § 9 odst. 1 písm. a) až j) téhož zákona vymezuje základní životní potřeby, které jsou pro účely zjištění stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby posuzovány. Jedná se o mobilitu, orientaci, komunikaci, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Obsah těchto základních životních potřeb je konkretizován výčtem aktivit, které by měl žadatel o příspěvek na péči zvládat, v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.
14. Podle ust. § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb.: *Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
15. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách: *Osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve:*
 - a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
16. V souladu s ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vychází okresní správa sociálního zabezpečení při posuzování stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby pro účely přiznání příspěvku na péči ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným

poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Z těchto podkladů vychází následně také odvolací správní orgán [srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 30. 9. 2009, čj. 4 Ads 50/2009-63] (rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz).

17. Podle ust. § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách: *Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu.*
18. V odvolacím řízení si žalovaný správně vyžádal posudek příslušné PK MPSV podle ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ. Žalovaný pak při rozhodování o odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně musel vycházet v rámci odvolacích námitek navíc i z posudku příslušné PK MPSV. V této souvislosti je nutné konstatovat, že na rozdíl od přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění, ve kterém si může soud vyžádat v soudním řízení ještě další posudek od příslušné PK MPSV, tak v dané věci takovému postupu brání nedostatek zákonné kompetence PK MPSV. Podle ust. § 4 odst. 2 zákona ZOPSZ posuzuje posudková komise MPSV svými posudkovými komisemi zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního pouze ve věcech důchodového pojištění, přičemž v dané věci, tj. pro účely rozhodování o příspěvku na péči, může být posudek PK MPSV vyžádán pouze pro účely odvolacího řízení správního. Proto tím spíše správní orgán v tomto řízení musí vycházet pouze z takového posudku PK MPSV, který je nejen úplný, ale zejména musí splňovat požadavek přesvědčivosti. To znamená, že musí obsahovat náležité a logické zdůvodnění svých posudkových závěrů. Pokud tomu tak není, nemůže již správní orgán nahradit činnosti PK MPSV, ale musí nedostatky jeho posudku odstranit, a to za pomoci zejména dalšího revizního posudku PK MPSV, a to od jiné PK MPSV, ev. i znaleckého posudku. Pokud správní orgán opře své závěry o posudek se zmíněnými nedostatky, nemůže již soud v soudním řízení tyto sám odstranit, neboť ani soud nemůže suplovat činnost posudkových komisí MPSV a nemůže si sám vyžádat doplněk posudku či revizní posudek PK MPSV.
19. Protože je pro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči třeba odborných medicínských znalostí, je rozsah soudního přezkumu v těchto věcech limitovaný. Podle rozsudku NSS ze dne 29. 9. 2015 č. j. 4 Ads 167/2015-27: *„[s]oudy nemají potřebné znalosti pro hodnocení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jeho vlivu na schopnost zvládat základní životní potřeby.“* Rozhodnutí v dané věci je tak závislé především na odborném lékařském posouzení, k němuž je ze zákona povolána právě posudková komise. Jedná se tedy o stěžejní důkaz. Pokud již posudek PK MPSV vykazuje vady mající základ v nedostatečném odůvodnění a nepřezkoumatelnosti, přenesse tyto vady i do rozhodnutí žalovaného.
20. Podle rozsudku NSS ze dne 29. 9. 2015 č. j. 4 Ads 167/2015-27: *„[s]právní soudy nejsou pomyslnou třetí instancí, která by měla za úkol zhojit pochybení správních orgánů při posouzení zdravotního stavu žalobce, ale orgány příslušející k soudní moci, které poskytují ochranu veřejným subjektivním právům (§ 2 s. ř. s.). Není proto možné klást krajskému soudu k tíži, že nedoplnil svými úvahami předložený posudek, který nebyl dostatečně přesvědčivý a úplný, jak vyžaduje judikatura zdejšího soudu.“*

21. Za schopnost zvládat základní životní potřebu orientace se podle písm. b) přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. považuje stav, kdy je osoba schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. Tvrzení žalobkyně o nezvládání této základní životní potřeby nemá oporu v provedeném sociálním šetření ani v doložených lékařských nálezech. Z obsahu správního spisu sice vyplývá, že má žalobkyně v časové a místní orientaci menší nepřesnosti, nicméně je schopna si je s dopomocí *lehko uvědomit a opravit*. Skutečnost, že má žalobkyně naslouchátko a výrazně zhoršený sluch, ještě neznamená, že není schopna poznávat a rozeznávat sluchem. Funkčně závažné postižení smyslových a duševních schopností, které by odůvodňovalo neschopnost orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, tak nebylo doloženo. V souvislosti s tvrzením žalobkyně o pravděpodobnosti postupného zhoršování sluchu krajský soud dodává, že pokud má žalobkyně za to, že se její zdravotní stav po datu vydání žalovaného rozhodnutí zhoršil a případné lékařské zprávy vydané po datu žalovaného rozhodnutí tomu nasvědčují, může se obrátit na příslušný Úřad práce s novým návrhem na změnu výše příspěvku na péči.
22. Krajský soud se naopak neztotožňuje se závěry žalovaného ohledně hodnocení potřeby pomoci v oblasti stravování a výkonu fyziologické potřeby. Žalované rozhodnutí, které vycházelo z posudku PK MPSV a jehož závěry žalovaný převzal do svého rozhodnutí, je v hodnocení těchto dvou základních životních potřeb nepřezkoumatelné a to v části svého odůvodnění. K nepřezkoumatelnosti rozhodnutí spočívající v nedostatečném odůvodnění se vyjádřil NSS v rozsudku ze dne 19. 12. 2008 č. j. 8 Afs 66/2008-71: „*[p]řitom musí být z odůvodnění rozhodnutí seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů.*“
23. Správní orgán I. stupně v nyní projednávaném případě uznal žalobkyni potřebu pomoci v oblasti výkonu fyziologické potřeby. Ze sociálního šetření provedeného dne 19. 10. 2020 plyne, že žalobkyně *trpí únikem moči a celodenně nosí pleny, jejichž výměnu zajišťuje dcera žalobkyně*. Dcera rovněž žalobkyni *pomáhá při očištění po vykonání potřeby, doprovází ji na toaletu a pomáhá jí se vstáváním z toalety*. V návaznosti na to posudkový lékař OSSZ Pardubice v posouzení stupně závislosti osoby ze dne 15. 12. 2020 stanovil, že žalobkyně potřebuje s touto základní životní potřebou pomoc. Podle písm. g) přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu výkonu fyziologické potřeby považuje stav, kdy je osoba schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu a používat hygienické pomůcky. Zde je však nutné zmínit, že skutečnost, že je žalobkyně inkontinentní bez dalšího neznamená nezvládnutí posuzované základní potřeby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2020, č. j. 1 Ads 462/2019-18, bod 20). Protože v souvislosti s tímto problémem žalobkyně používá inkontinenční pomůcky, je podstatné, zda žalobkyně sama zvládá tyto pomůcky užívat a je schopna zajistit jejich pravidelnou výměnu. V sociálním šetření popsane okolnosti vypovídají o tom, že tuto základní životní potřebu žalobkyně nezvládá, neboť výměnu plen zajišťuje dcera žalobkyně, která rovněž žalobkyni pomáhá s očištěm po vykonání potřeby. Žalovaný však závěry správního orgánu I. stupně přehodnotil, a to aniž

by své odchýlení od závěrů plynoucích ze sociálního šetření jakkoli zdůvodnil. PK MPSV, stejně jako žalovaný, pouze obecně konstatovala, že nebyla objektivizována taková tíže postižení duševních a fyzických schopností žalobkyně, která by odůvodňovala nezvládat tuto základní životní potřebu v rozsahu daném posudkovými kritérii. Žalovaný současně uvedl, že žalobkyně má předpoklady provést samostatně očistu a samostatně používat inkontinenční pomůcky. Tyto závěry ale nekorespondují s výsledky sociálního šetření a nebyly vyvráceny ani lékařskými nálezy, které měla posudková komise k dispozici, ani jinými přesvědčivými argumenty. Žalovaný tak dostatečně neodůvodnil, proč má žalobkyně nově předpoklady provést samostatně očistu a samostatně používat inkontinenční pomůcky.

24. V roce 2018 byla žalobkyni uznána potřeba pomoci v oblasti stravování. V posudku PK MPSV je nyní stanoveno, že tíže zdravotního postižení po funkční stránce neodůvodňuje neschopnost zvládat základní životní potřebu stravování v rozsahu daném posudkovými kritérii, nicméně žalovaný už nezhodnotil, v čem se změnila situace žalobkyně oproti předchozímu řízení. I tady tedy není zřejmé, z jakého důvodu je žalobkyně v této oblasti nově soběstačná. To přitom za situace, kdy ze sociálního šetření plyne, že si žalobkyně není schopna sama jídlo naservírovat a zejména naporcovat. V sociálním šetření tudíž popsané okolnosti vypovídají o opačném závěru, než který uvádí PK MPSV. Přesto žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí neobjasnil, v čem konkrétně došlo ke zlepšení zdravotního stavu žalobkyně s dopadem na oblast stravování a na základě jakých lékařských nálezů či jiných podkladů tento závěr učinil.
25. Pro to, aby správní orgán mohl dospět k závěru, že neuzná původně uznanou potřebu pomoci v některých z oblastí základních životních potřeb, musí dojít ke zlepšení zdravotního stavu dané osoby, případně musí být důvodně konstatováno, že předchozí posudek o posouzení stupně závislosti byl nadhodnocený. Vzhledem k vysokému věku žalobkyně, kdy je dán předpoklad, že se její zdravotní stav bude zhoršovat, se první varianta jeví jako vysoce nepravděpodobná. Ačkoli však tuto možnost nelze vyloučit, žalovaný se, stejně jako k variantě druhé, měl vyjádřit, avšak nevyjádřil. Jak posudek PK MPSV, tak i rozhodnutí žalovaného neobsahují přezkoumatelné závěry o zlepšení zdravotního stavu žalobkyně ve vztahu ke zvládání základní životní potřeby stravování oproti předchozímu řízení a zvládání výkonu fyziologické potřeby oproti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Tyto závěry by přitom musely být prokázány objektivizovaným zdravotním stavem žalobkyně, tedy lékařskými nálezy a výsledky šetření v jejím přirozeném sociálním prostředí. Současně žalovaný dle odůvodnění rozhodnutí nedospěl k důkazně podloženému závěru, že u žalobkyně v předchozím řízení došlo k nadhodnocení stupně její závislosti ve smyslu § 9 zákona o sociálních službách. Odůvodnění žalovaného rozhodnutí je proto nedostatečné a není z něho zřejmé, jakými úvahami se řídil při hodnocení zásadních zjištěných skutečnostech ve věci.
26. Nejenže žalované rozhodnutí vykazuje deficit v podobě nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ale zároveň skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí u posouzení základní životní potřeby stravování, je v rozporu se spisy a nemá v nich oporu podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle písm. d) přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje stav, kdy je (mimo jiné) osoba schopna rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji (bod 3), dodržovat stanovený dietní režim (bod 5) a

konzumovat stravu v obvyklém denním režimu (bod 7). Zde je nutné připomenout, že *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.* (ust. § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb.). Z tohoto vymezení pak vyplývá, že jestliže žalobkyně byla uznána za osobu zvládající základní životní potřebu stravování, pak musí nutně zvládat veškeré zde uvedené činnosti. Ze sociálního šetření provedeného dne 19. 10. 2020 ale plyne, že stravu pro žalobkyni připravuje její dcera, která *jídlo servíruje a porcuje*. Rovněž má žalobkyně *dietní omezení* (v rozhodnutí ze dne 15. 5. 2018 č. j. X PK MPSV potřebu pomoci v oblasti stravování uznala právě s ohledem na nutnost dodržování dia diety a dodržování pitného režimu). I přes tyto zjištěné skutečnosti posudkový lékař OSSZ Pardubice v posouzení stupně závislosti osoby ze dne 15. 12. 2020 uvedl, že *„[n]ají se z připravené stravy – stravování tedy neuznávám, neboť paní je schopna sama se najíst a napít z lahvíčky, není potřeba krmení“*. To však s ohledem na shora uvedené samo o sobě neznamena, že tuto základní životní potřebu žalobkyně samostatně zvládá. Je třeba zohlednit i schopnost samostatně zvládat ostatní činnosti zmíněné v příloze vyhlášky č. 505/2006 Sb. K písm. d) bodu č. 3, 5 a 6 přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se však jak správní orgán I. stupně, tak žalovaný nevyjádřil. Podklady rozhodnutí shromážděné ve správním spisu tak v oblasti stravování ústí v jiný skutkový závěr, než na kterém je založeno napadené rozhodnutí ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

27. S ohledem na výše uvedené krajský soud nepokládá posudek PK MPSV za úplný a přesvědčivý. Základním předpokladem pro to, aby správní orgán i soud mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanoveným podkladům vymezeným v ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Správní orgán musí vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na výsledek sociálního šetření. K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči.
28. V nyní projednávané věci tak nejsou závěry žalovaného úplné a přesvědčivé v otázce, zda žalobkyně zvládá základní životní potřeby spočívající ve výkonu fyziologické potřeby a stravování. To mohlo mít vliv na výši příspěvku na péči, protože v případě, že by žalobkyně sama nezvládala celkem 8 základních životních potřeb, byla by považována za osobu závislou na péči jiné fyzické osoby ve stupni III. (středně těžká závislost), nikoli ve stupni II., jak uvádí napadené rozhodnutí.
29. Krajský soud je rovněž nucen konstatovat, že v daném případě nejsou závěry správních orgánů I. i II. stupně konzistentní. Ohledně posouzení stupně závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby v souvislosti s příspěvkem na péči byla správními orgány vydána 4 různá rozhodnutí (rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 6. 11. 2017 č. j. X, rozhodnutí správního orgánu II. stupně ze dne 15. 5. 2018 č. j. X, rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 19. 1. 2021 č. j. X a rozhodnutí správního orgánu II. stupně ze dne 18. 6. 2021 č. j. X). Každé z těchto rozhodnutí je založeno na jiném výsledku a na odlišném posouzení potřeby pomoci u základních životních potřeb. Přitom správní orgány nebyly schopny tyto odlišné závěry zdůvodnit a opřít o přesvědčivé argumenty. Již samotná

skutečnost, že správní orgány o téže věci rozhodovaly celkem čtyřikrát a pokaždé odlišně, tak příliš nevypovídá o jejich přesvědčivosti.

30. Žalované rozhodnutí vykazuje výše uvedené nedostatky v podobě nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a dále je skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, v rozporu se spisy a nemá v nich oporu podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Krajský soud proto žalované rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. žalovaný vázán právním názorem krajského soudu vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku. Správní řízení bude proto třeba ve shora uvedeném směru doplnit, a to přinejmenším o řádně zpracovaný posudek PK MPSV. Teprve po opětovném doplnění bude žalovaný moci ve věci vydat nové rozhodnutí.
31. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle zásady úspěchu ve věci podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný nebyl ve věci úspěšný a žalobkyni žádné náklady řízení podle obsahu spisu nevznikly, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice dne 22. prosince 2021

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu